

פועלים אקספרס בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2017

תוכן העניינים

עמוד	
5	דוח הדירקטוריון וההנהלה
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים
7	מידע הצופה פני עתיד
8	מידע כספי תמציתי עיקרי
8	הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם
8	יעדים ואסטרטגיה עסקית
9	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
9	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
14	התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות
16	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף
18	מגזרי פעילות
20	סקירת הסיכונים
20	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
21	סיכון אשראי
24	סיכון שוק
27	סיכון מזילות
27	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
28	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקורות ונהלים
28	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים
28	גילוי לגבי בקורות ונהלים
30	הצהרת המנהל הכללי
31	הצהרת החשבונאית הראשית
33	תמצית דוחות כספיים ביניים
75	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני
77	הדירקטוריון וההנהלה
79	נספח לדוח הרבעוני
85	מילון מונחים
88	אינדקס

פועלים אקספרס בע"מ

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
11	שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן	טבלה 1:
15	נתוני פעילות	טבלה 2:
17	הלימות הון	טבלה 3:
22	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	טבלה 4:
22	תנועה ביתרות חוב פגומות שנבחנו פרטנית	טבלה 5:
23	מדדי סיכון ואשראי	טבלה 6:
	שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים	טבלה 7:
25	היפותטיים בשיעורי הריבית)	
	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים	טבלה 8:
26	של החברה, למעט פריטים לא כספיים	

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים

פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1995 כחברה פרטית. החברה בבעלותו של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק הפועלים").

החברה הינה חברת כרטיסי אשראי והינה "תאגיד עזר" כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד עזר"). לחברה אין חברות בנות או חברות מוחזקות אחרות.

החברה מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס, המונפקים לשימוש בישראל ובחול"ל מכח רישיון שניתן לחברה על-ידי American Express Ltd (להלן: "ארגון אמריקן אקספרס"). בחודש מאי 2016 חודש ההסכם עם ארגון אמריקן אקספרס העולמית בקשר להנפקה וסליקה של כרטיסי אמריקן אקספרס. ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים נוספות החל מיום 1 בינואר 2017. פעילות החברה מנוהלת בשני מגזרי פעילות: מגזר ההנפקה, המתייחס למחזיקי הכרטיסים ומגזר הסליקה, המתייחס לבתי העסק.

ההתקשרות שבין החברה לבין ישראלכרט בע"מ - בין החברה לבין ישראלכרט בע"מ (להלן: "ישראלכרט"), חברה אחות, קיים הסכם לפיו ישראלכרט מנהלת ומתפעלת עבור החברה את פעילות ההנפקה ואת פעילות הסליקה בישראל של עסקאות הנעשות בבתי עסק באמצעות כרטיסי אמריקן אקספרס (להלן: "ההסדר"). החברה משתתפת בכל העלויות המשותפות לישראלכרט ולחברה על-פי חלקה היחסי בפעילות האמורה. תמורת ביצוע פעילות ישראלכרט בתפעול ההסדר, משלמת החברה לישראלכרט עמלה ותשלומים אחרים כמוסכם ביניהן.

החברה הינה חלק מקבוצת ישראלכרט אשר מונה בנוסף את החברות ישראלכרט ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "יורופיי").

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע הצופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים גולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחול"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת החברה והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של החברה בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

מידע כספי תמציתי עיקרי

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017:

הרווח הנקי של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-37 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.6%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עמד על 12.9% בהשוואה ל-14.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי החברה ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בסך של 3,146 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,120 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ול-3,002 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 2,600 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,583 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ול-2,427 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

סך ההון ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בסך של 406 מיליון ש"ח בהשוואה ל-369 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ול-379 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2017 עמד על 18.6% בהשוואה ל-17.4% ביום 30 בספטמבר 2016 ול-18.4% בסוף שנת 2016.

הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם

פעילותה של החברה כרוכה בסיכונים אשר העיקריים שבהם:

סיכון אשראי: נובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון תפעולי: נובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: סיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוננות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: נובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: נובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון אסטרטגי ותחרות: נובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

מידע מפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

החברה פועלת בהתאם לתוכנית האסטרטגית שלה, תוך התייחסות לתמורות והמגמות בסביבה העסקית והרגולטורית בהתייחס למגזרי הפעילות השונים.

הנושאים והדגשים המרכזיים אליהם מתייחסת התוכנית האסטרטגית ובאים לידי ביטוי בתוכנית העבודה השנתית הינם:

מיקוד בלקוח: פיתוח פתרונות והתאמת מעטפת שרות ומוצרים ללקוחות במגזרי הפעילות השונים של החברה. העצמת חווית הלקוח במפגשים עם החברה והרחבת הערכים המוספים לפלחי לקוחות שונים תוך יצירת העדפה, שימור, נאמנות ושרות איכותי.

מובילות בתשלומים: שימור המובילות בתשלומים במגזרי ההנפקה והסליקה באמצעות פעילות משותפת עם שותפי ההפצה הבנקאיים ומועדונים תוך שמירה על איכות שרות גבוהה והצעת ערך ללקוחות מחזיקי הכרטיס.

העמקת שיתוף הפעולה עם בתי העסק בדגש על הרחבת מעטפת המוצרים והשירותים והתאמתם לצרכים השונים של בתי העסק. המשך הפעילות ליצירת העדפה לתשלומים אלקטרוניים בעולם הסחר האלקטרוני כמו גם על חשבון תשלומים מבוססי נייר, תוך חדירה למגזרים חדשים והעמקת הפעילות בענפים קיימים.

פיתוח והכשרת ההון האנושי: תוך התאמה לצרכים המשתנים.

התייעלות ומצוינות תהליכית: ביסוס תהליכים של גמישות ואפקטיביות ארגונית תוך הקפדה על תהליכים לבקרה וליניצול מיטבי של המשאבים בארגון.

התרחבות בתחום האשראי והמימון ללקוחות עסקיים: התחרות בתחום האשראי הולכת וגוברת ובכדי לתת מענה לצרכים המשתנים של לקוחותיה, משקיעה החברה מאמצים רבים במציאת מגוון פתרונות אשראי ומימון בערוצים שונים המותאמים לאוכלוסיות ולצרכים מגוונים. בנוסף, קיים שיפור מתמיד במערך החיתום ובקרת האשראי לתמיכה מבוקרת סיכון בהרחבת והעמקת הפעילות במגזרים השונים.

תשתית טכנולוגית מתקדמת: שימור רמה טכנולוגית גבוהה התומכת בהתפתחות העסקית, בצרכי הלקוחות בשרות רב ערוצי, דיגיטלי ומתקדם ובמענה לאתגרי החדשנות בסביבה הטכנולוגית.

החברה מייחסת חשיבות גבוהה למתן שרות איכותי ברמה גבוהה לרוחב מגזרי הפעילות ושוקדת על הרחבת השרות ללקוחותיה למגוון ערוצים ביניהם אינטרנט וסלולר.

כלל הפעילויות מתבצעות תוך הקפדה על איכות גבוהה של מערכי ניהול הסיכונים וההונאות ובמסגרת תיאבון הסיכון של החברה. התוכנית האסטרטגית וכפועל יוצא תוכנית העבודה, התבססו על הנחות שונות, בהינתן אי ודאות במרכיבים לא מעטים ובכלל זה הסביבה הרגולטורית, הסביבה המקרו כלכלית והתחרותית והשינויים הטכנולוגיים, יתכן כי התוכנית לא תמומש במלואה או בחלקה. תוכנית העבודה והנחות העבודה מתייחסות לפעילות עתידית של החברה ולפיכך המידע בפרק זה הינו בחזקת מידע הצופה פני עתיד.

הסכם עם ישראלכרט

לחברה הסכם עם ישראלכרט לצורך תפעול פעילות ההנפקה של כרטיסי האשראי של החברה והסליקה בישראל של עסקות הנעשות אצל בתי עסק באמצעות כרטיסי אמריקן אקספרס. החברה משתתפת בכל העלויות המשותפות לישראלכרט ולחברה, על-פי חלקה היחסי בפעילות. תמורת ביצוע פעילות ישראלכרט בתפעול ההסדר, משלמת החברה לישראלכרט עמלה ותשלומים אחרים כמוסכם ביניהן, ראה ביאור 23 בדוחות הכספיים לשנת 2016 בדבר בעלי ענין וצדדים קשורים.

מקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים ותזרים מפעילות שוטפת. כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף, החברה משתמשת בקו מובטח מהחברה האם ופועלת להבטחת קו נזילות ממוסדות פיננסיים. כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון. החברה, כחלק מקבוצת בנק הפועלים, עלולה להיות מוגבלת מפעם לפעם, בקבלת אשראי מתאגידים בנקאיים אחרים בשל הוראות הפיקוח על הבנקים הכוללות, בין היתר, מגבלות המשפיעות על יכולתם של תאגידים בנקאיים בישראל להעמיד אשראי מעבר להיקפים מסוימים, ובכלל זה הגבלות המתייחסות לסך החבות של "לווה יחיד" או "קבוצת לוויים" (כהגדרת מונחים אלה באותן הוראות). הוראות אלו. להערכת החברה נכון למועד הדוח, לא קיימת לה מגבלה אפקטיבית בקבלת אשראי מכח ההוראות האמורות.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

ענף כרטיסי האשראי בישראל

נכון למועד הדוח, פועלות בישראל בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי האשראי: (1) החברה, אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס; (2) ישראלכרט, אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ישראלכרט, במשותף עם יורופיי מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וכן מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה; (3) לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; (4) כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; וכן (5) דיינרס קלאב ישראל בע"מ (להלן: "דיינרס"), אשר למיטב ידיעת החברה, חברה בת של כ.א.ל, המנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג דיינרס. בנוסף, ביום 4 באפריל 2017 קיבלה חברת טרנזילה בע"מ רישיון סולק מלבן ישראל וכן, מפרסומים בתקשורת, בחודש ספטמבר 2017 קיבל בנק ירושלים את אישור בנק ישראל להנפקת כרטיסי אשראי וכוונתו להנפיק כרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד.

חברות כרטיסי האשראי בישראל מנפיקות וסולקות כרטיסי אשראי בינלאומיים כאמור (אמריקן אקספרס, מסטרקארד, ויזה ודיינרס) על-פי רישיונות אשר ניתנו על-ידי הארגונים הבינלאומיים הרלוונטיים.

בשנים האחרונות, ניתן לזהות שתי מגמות בולטות במגזר הנפקת כרטיסי האשראי בישראל: (1) הנפקה של כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים על-ידי חברות כרטיסי האשראי, המקושרים על-פי רוב למועדוני לקוחות או לגופים צרכניים ואחרים; (2) הרחבת מגוון השירותים המסופקים על-ידי חברות כרטיסי האשראי בתחום האשראי ומימון למחזיקי הכרטיסים ולבתי עסק.

ענף כרטיסי האשראי בישראל מתאפיין בהתערבות רגולטורית גבוהה ודינמית בעסקי החברות הפועלות בתחום, הן מפאת היות כל אחת מהן "תאגיד עזר" והן בקשר עם פעילותן בתחום כרטיסי האשראי, ובכלל זה (בין היתר) חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 ("חוק כרטיסי חיוב") והתקנות על-פיו, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (שירות ללקוח)"), חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("חוק איסור הלבנת הון") והצו שהוצא מכוחו על-ידי בנק ישראל וכן הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 411 ("מניעת הלבנת הון, מימון טרור וזיהוי לקוחות") העוסקת בכך. כמו כן, בתקופה האחרונה הוחלו ומוחלות על חברות כרטיסי אשראי הוראות שעלולות להיות בעלות השפעה מהותית על פעילות החברה. לענין זה ראה פירוט פרק הליכי רגולציה להלן. בנוסף, חלות על חברות כרטיסי האשראי בישראל הוראות שונות מטעם הפיקוח על הבנקים, לרבות נוהל בנקאי תקין מספר 470 המסדיר את פעילותן של חברות כרטיסי אשראי וכן הנחיות מכח הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 311 הקובעות סטנדרטים לניהול סיכונים במטרה לחזק את האיתנות הפיננסית והיציבות של המערכת הבנקאית.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות כלכליות במשק המקומי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית ברבעון השלישי של שנת 2017 מצביעים על צמיחה בקצב נאה, אם כי ניכרת האטה מסוימת בצמיחה לעומת שנה שעברה. התמתנות הצמיחה מתמקדת בצריכה הפרטית וכן בהשקעה בבנייה למגורים. ההאטה ביחס לצמיחה אשתקד משקפת יותר גורמים זמניים שפעלו בשנה שעברה כמו יבוא חריג של כלי-רכב. אינדיקטורים כמו סקר החברות של בנק ישראל, מדד מנהלי הרכש ומדד אמון הצרכנים מאותתים אף הם על צמיחה גבוהה יחסית ברבעון השלישי של שנת 2017. בתחום היצוא מסתמן המשך גידול מהיר של יצוא השירותים, ומגמת התאוששות קלה ביצוא הסחורות. שיעור האבטלה המשיך לרדת במעט לרמה של 4.1% נכון לחודש אוגוסט 2017, ומגמת עליית השכר במשק נמשכה, אם כי בקצב איטי יותר. שכר המינימום יעלה בחודש דצמבר 2017 ב-300 שקלים לרמה של 5,300 שקל לחודש.

סך הרכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי כפי שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עלתה בכ-8.7% בחישוב שנתי ובניכוי עונתיות בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

בנק ישראל הותיר את הריבית ברמה של 0.1%. במסגרת הודעות הריבית שמר הבנק המרכזי על ההכוונה האומרת כי המדיניות המוניטרית המרחיבה תיוותר על כנה, כל עוד הדבר יידרש כדי לבסס את סביבת האינפלציה בתוך תחום היעד. תשואות המק"מ משקפות צפי לאי-שינוי בריבית בנק ישראל בשנה הקרובה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור של 0.5%. מדד המחירים לחודש ספטמבר עלה בשיעור של 0.2%. האינפלציה השנתית עומדת, נכון לחודש ספטמבר 2017, על רמה נמוכה של 0.1%. רמת האינפלציה הנמוכה היא תוצאה של מדיניות הממשלה להפחתת יוקר המחיה וייסוף בשער השקל מול סל המטבעות.

השקל פוחת ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור של 0.9% מול הדולר ומול האירו רשם פחות של 4.3%. בנק ישראל רכש ברבעון השלישי של שנת 2017 מט"ח בהיקף של 350 מיליון דולר, כולם כחלק מהתוכנית לקזז את השפעת הגז הטבעי על שער החליפין.

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית המשיכה להציג נתונים נאים גם ברבעון השלישי של שנת 2017. הצמיחה בארה"ב נותרה גבוהה למרות פגעי מזג האוויר והכלכלה האירופית הוסיפה לרשום שיפור על-אף האתגרים הפוליטיים. קרן המטבע הבינלאומית, כמו גם מוסדות נוספים ובתי השקעות מהעולם, העלו מעט את תחזיות הצמיחה שלהם.

בגוש האירו הפעילות הכלכלית מוסיפה לרשום שיפור אך ברקע נרשמת עלייה בסיכונים הפוליטיים, בעיקר בספרד על רקע שאיפת קטלונייה להיפרד מספרד, וכן בהשפעת אי-ההסכמות בין בריטניה לאיחוד האירופי על תוואי ה-BREXIT. בשווקים המתעוררים נרשמה מגמה מעורבת. הצמיחה בכלכלות אסיה בכלל ובסין בפרט הייתה גבוהה. כלכלת סין צמחה ברבעון השלישי של 2017 ב-6.8% במונחים שנתיים אך ברקע הצמיחה הגבוהה נותר החשש מהמינוף הגבוה של חברות וגופים ממשלתיים.

טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן (בסיס ממוצע 2016=100) ושעורי השינוי בהם:

31 ביום	30 ביוני		30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
100.0	100.2	100.0	100.2	100.3	מדד המחירים לצרכן (בנקודות)
3.845	3.846	3.496	3.758	3.529	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.044	4.284	3.986	4.203	4.157	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים

לשנה שהסתיימה	לשלושה חודשים שהסתיימו		לתשעה חודשים שהסתיימו		
	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2016	2016	2017	2016	2017	
(0.2)	-	0.30	-	0.30	מדד המחירים לצרכן (בגין)
(1.5)	(2.29)	0.94	(3.69)	(8.22)	שער הדולר של ארה"ב
(4.8)	(1.89)	4.29	(1.03)	2.80	שער האירו

הליכי רגולציה

1. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט) בישראל. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מידי ללקוחות הבנקים על ידי הבנקים, כללים להתחשבות כספית בעסקאות חיוב מידי (בכללם זיכוי בית העסק בעסקאות חיוב מידי בתוך שלושה (3) ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016) וכדומה. בחודש אוגוסט 2015 פורסם ברשומות צו (אשר תוקפו הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2018) בו הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016. בחודש מרס 2017 פרסם בנק ישראל הודעה, לפיה בהמשך ליישום חוק שטרומ (ראה להלן), פועל בנק ישראל לגיבוש עמדתו המקצועית באשר לגובה העמלה הצולבת בעסקאות בכרטיסי חיוב לשנים הבאות (החל משנת 2019 ואילך). במסגרת זו, מבצע בנק ישראל תהליך בחינה מקצועית הכוללת איסוף נתונים ודיונים ושימועים עם הגורמים הנוגעים בדבר. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח טרם פורסמה עמדה כאמור.

2. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, בהמשך להוראות חוק הבנקאות רישוי. ההוראה מתייחסת לגופים פיננסיים שעיסוקם המרכזי הוא סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, ומתווה את הכללים העיקריים לפעילות הסליקה. ההוראה מקלה חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו על חברות כרטיסי אשראי וסולקים, ובכלל זה מקלה בדרישות ההון. בנוסף, מאפשרת ההוראה לסולק להשכיר מסופים מותאמי טכנולוגיית EMV לבתי עסק בכפוף לתנאים שבהוראה. כן מתייחסת ההוראה להיבטים שונים שחלים על סולקים ושהופיעו קודם בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ומפרטת את הוראות ניהול בנקאי תקין החלות על סולק. הוראה 470 הרחיבה את תחולת חלק מההגנות שמכיל חוק כרטיסי חיוב על מחזיקי כרטיס אשראי גם על מחזיקי כרטיס חיוב מידי.

3. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד הנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 לעיל, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019.

4. בחודש יולי 2016 פרסמה ועדת שטרומ (הוועדה לבחינת הגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים), אשר מונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל, את המלצותיה ובהמשך להן, ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות "חוק שטרומ". במסגרת חוק שטרומ נקבע, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בחוק: להפריד חברות כרטיסי חיוב מבנקים המוגדרים בחוק כ"בנק בעל היקף פעילות רחב" בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; להקנות סמכות להרחיב את חובת ההפרדה לבנק נוסף; לקבוע הוראות בנוגע לרכישת אמצעי שליטה בחברות כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות יוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי החיוב; לאפשר לחברות כרטיסי החיוב להשתמש במידע שבין הנובע מתפעול הנפקה; לאסור על בנקים מסוימים להגביל או למנוע מגוף מתפעל כמשמעותו בחוק, להעניק שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי ללקוחות הבנק; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי החיוב ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן; איסור על סולק לסרב להתקשר עם מאגד, כמשמעותו בחוק, מטעמים שאינם סבירים וקביעת כללים בנוגע להתקשרות ביניהם; חובת התקשרות של סולק עם סולק מתארח, כמשמעותו בחוק, ובהתאם לתנאים הקבועים בחוק

ולכללים שייקבעו (ראה סעיף 5 להלן). ביום 25 לאוקטובר 2017 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל את התבחינים לבחינת מצב התחרות בשוק האשראי.

5. בחודש אוגוסט 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה להערות הציבור של כללי הבנקאות (כללי אירוח סולק), אשר כוללת, בין היתר, התייחסות לתנאי האירוח, הסכם האירוח, מחיר האירוח ומגבלות סליקת סולק מתארח.

6. בחודש אוגוסט 2016 פרסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים לפיו לראשונה נקבעה מסגרת המסדירה את שוק האשראי החוץ-בנקאי וחץ-מוסדי בישראל וכן הרחבה בכל הנוגע לענף נותני שירותי המטבע. העוסקים במתן אשראי, כהגדרתו בחוק, יהיו כפופים לדרישת רישיון, למעט פטור לגופים מסוימים על-פי חוק, ביניהם תאגידי עזר ומי שהינם "סולקים" לפי חוק הבנקאות רישוי. כמו-כן, עוסקים בענף נותני שירותי מטבע, בקבלת פיקדונות ובשירותים כגון הנפקת כרטיסים הנטענים מראש יהיו כפופים לדרישת רישיון למתן שירות בנכס פיננסי. ביחס למתן אשראי, נכנס החוק לתוקף ביום 1 ביוני 2017, וביחס לשירותים בנכס פיננסי ייכנס החוק לתוקף ביום 1 ביוני 2018. ביום 29 בדצמבר 2016, תוקן החוק, והוסדרו בו פעילות אגודות שיתופיות שיעסקו בשירותי פיקדון ואשראי וכן פעילות של הנפקת כרטיסי אשראי על-ידי מי שאינם תאגידי בנקאיים, תאגידי עזר וגופים אחרים שיקבלו פטור לפי הוראות החוק. בנוסף, בחודש ינואר 2017 תוקן החוק, והתווסף אליו פרק המסדיר שירות להשוואת עלויות פיננסיות. בחודש אוגוסט 2017, פרסם תיקון נוסף לחוק, אשר ייכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2018, לפיו הפעלת מערכת לתיווך באשראי בין מלווים ללווים יחידים (מערכת P2P) כפופה לרישיון. ככלל, מי שהינו תאגידי בנקאי, תאגידי עזר או סולק אינם כפופים לחובת רישיון לצורך הפעלת מערכת לתיווך באשראי. יחד עם זאת, במסגרת התיקון לחוק, נאסר על בנקים ותאגידי עזר לעסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי, לשלוט במפעיל מערכת כאמור ולהחזיק בו אמצעי שליטה, ואם היה מפעיל המערכת יחיד - להיות בעל השפעה בו, וזאת לתקופה של שלוש (3) שנים מיום תחילת החוק. על אף האמור, בנק שקיבל רישיון בנק החל מיום תחילת החוק, וכן תאגידי עזר שערב יום תחילתו של חוק שטרם נשלט בידי בנק בעל היקף פעילות רחב, יוכלו להחזיק במהלך התקופה האמורה עד עשרים אחוזים (20%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה במפעיל מערכת לתיווך באשראי, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להקנות להם שליטה במפעיל המערכת.

7. בחודש אוגוסט 2017 פרסם תיקון לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993. התיקון לחוק ייכנס לתוקפו ביום 9 בנובמבר 2018. לפי התיקון לחוק, יוחלף שמו של החוק לחוק אשראי הוגן. התיקון קובע כי מלבד לוויים שהינם יחידים, יוכנסו להגדרת לוויים גם תאגידי מסוימים שייקבעו, נקבעה תקרת עלות האשראי (לגבי הלוואות בש"ח - נקבעה תקרה בגובה של ריבית בנק ישראל + 15 נקודות האחוז) שתחול על מלווים במשק (ביניהם תאגידי בנקאיים, תאגידי עזר וסולקים) וכן נקבעו כללים בנוגע להליך העמדת אשראי, הוראות לעניין ריבית פיגורים ועוד.

8. בחודש אפריל 2016 פרסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר צפוי להיכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018, לפיו נקבע הסדר לשיתוף נתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנותני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידי בנקאיים (לרבות תאגידי עזר) כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקם מכוח החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נותני אשראי וקבלת חיובי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.

9. בחודש מרץ 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התיקון מהווה יישור קו עם הסטנדרטים הבינלאומיים העדכניים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור וצפוי לסייע לקבלת מדינת ישראל כחברה מלאה בארגון ה-FATF. התיקון מרחיב את ההוראה הקיימת בנושא ונערך מחדש כהוראת ניהול סיכונים. תחולת ההוראה נקבעה ליום 1 בינואר 2018.

10. בחודש מרץ 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית תיקון לחוק איסור הלבנת הון, שנועד לייעול ושיפור המאבק בהלבנת הון והתאמת החקיקה הקיימת לסטנדרטים הבינלאומיים בתחום וזאת בהמשך להסכם FATF. בחודש יולי 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית תיקון נוסף לחוק איסור הלבנת הון, במסגרתו הורחבה הגדרת "תאגידי בנקאי" כך שתחול גם על סולק.

11. בחודש יוני 2017 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון את טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור). הטיוטה מבקשת להסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו - 2016, שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד.

12. בחודש יולי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת" וכן תיקון להוראות משלימות להוראה האמורה, ביניהן להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 420 בנושא משלוח הודעות בתקשורת. בנוסף, בחודש אוגוסט 2016 פרסם חוזר בנושא "סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם". ההוראה בנושא "בנקאות בתקשורת" מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתקשורת מול לקוחותיהם מסוג יחיד או עסק קטן, ומאפשרת פעילות מרחוק במגוון שירותים בנקאיים. לצד ההקלות קובעת ההוראה עקרונות לניהול הסיכונים בבנקאות בתקשורת, הן במערכות ובתהליכים פנימיים בתאגיד הבנקאי והן בהתנהלות מול הלקוח. ההוראה נכנסה לתוקף בחודש ינואר 2017. בחודש מרץ 2017 פרסם תיקון להוראה. בחודש אוקטובר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון להוראה ובו הסדרה לענין משלוח מסרון קולי וכן הסדרת אופן העברת מידע בדבר יתרה בחשבון עובר ושב מתאגיד בנקאי לגוף פיננסי, בהמשך להוראות "חוק שטרומ".
13. בחודש אוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל דו"ח ביניים בנושא "שרשרת ביצוע עסקאות בכרטיס חיוב" הכולל המלצות להגברת התחרות, היעילות והיציבות בשוק כרטיסי החיוב, שלדברי בנק ישראל צפויות להסיר את החסמים הקיימים בשוק ולאפשר כניסת שחקנים חדשים. בחודש יולי 2016 פרסם בנק ישראל כחלק ממסקנות הדו"ח את מסמך "עקרונות וצעדים נלווים לפיתוח פרוטוקול לביצוע עסקה בכרטיס חיוב והשימוש בו" המציג את עקרונות הפרוטוקול (מפרט טכנולוגי ומבנה ממשק, המשמש להעברת המידע על עסקה בכרטיס חיוב בין גורמים בשרשרת ביצועה של העסקה) והמלצות לצעדים נלווים ליישום העקרונות וכן פרסם את תנאי הגישה למערכות התשלומים המבוקרות. בחודש מאי 2017 פרסם בנק ישראל את רכיבי הפרוטוקול.
14. בחודש אוקטובר 2016 פרסמו המלצות הדוח הסופי של הוועדה הבין-משרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום. העקרונות שבמסמך, יהוו בסיס לתזכיר חוק בנושא. קביעת העקרונות התבססה על הדירקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD ו-PSD2, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי. אחת המטרות של חוק שירותי התשלום כפי שהוגדר במסמך העקרונות היא התאמת ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקביעת תנאי שימוש והגנות צרכניות אחידים, ככל הניתן, בקבלת שירותי תשלום מספקי שירותי התשלום השונים ובאמצעות אמצעי התשלום השונים. עם זאת, כל רגולטור יוסמך לקבוע הוראות נוספות לגופים שהוא מפקח עליהם בהתאם למאפייניהם. גופים בשוק הפיננסי יוכלו לבחור את הרישיון המתאים להם בהתאם לסוג פעילותם ולרמת הסיכון בה. בחודש יולי 2017, כחלק מהמלצות הוועדה, פורסמה טיוטת תזכיר חוק שירותי תשלום, התשע"ז-2017. התזכיר מבקש להסדיר את מערכות היחסים שבין נותן שירותי תשלום למשלם, ושבין נותן שירותי תשלום למוטב בעת שימוש באמצעי תשלום מתקדמים וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי אחריות הנוגעים להן. במסגרת התזכיר, בין היתר, יוחלף חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, בחוק עדכני יותר.
15. בחודש יולי 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מספר 55) (מענה אנושי מקצועי במערכת לניתוב שיחות), לפיה עוסק המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, יאפשר לצרכן, מיד לאחר בחירת השפה בה יניתן השירות, לקבל מענה אנושי לפחות בנושאים של טיפול בתקלות, בירור חשבון וסיום התקשרות וזאת תוך קציבת משך המתנה מירבי. הפרת ההוראה תאפשר הטלת עיצומים כספיים על עוסק שהוא תאגיד. בדברי ההסבר של הצעת החוק נכתב כי יישקל להחיל את הצעת החוק על תאגידים בנקאיים במהלך הקריאה השנייה והשלישית.
16. חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א") - שב"א משמשת כמתג תקשורת בין בתי העסק לבין הסולקים. למיטב ידיעת החברה, שב"א מתפעלת מערכת לאיסוף עסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי בישראל, מרכזת את המידע על העסקאות שמבוצעות בבתי העסק השונים, ממיינת אותן על-פי זהות הסולק הרלוונטי עימו קשור בית העסק ומעבירה את המסרים האלקטרוניים למנפיקים לאישור ביצוע העסקה. בנוסף, שב"א מתפעלת עבור חברות כרטיסי האשראי את התנועות ביניהן ביחס לעסקאות צולבות ולפעולות סליקה. למיטב ידיעת החברה, בחודש ספטמבר 2017 נקבע על-ידי בנק ישראל כי שב"א תעמיד ללא תמורה את פרוטוקול התקשורת המשמש לביצוע עסקאות בכרטיסי חיוב לרשות כלל המשתמשים בשוק.
17. בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לחברה כי ככל שהעמלות הנגבות על ידה מבתי העסק בעסקאות המקומיות יופחתו במתווה מדורג, כך שיעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%. לאור האמור לעיל, לעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36(ג) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א 1981, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.
- ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ב.6 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן בדבר יוזמות רגולטוריות ובביאור ג.6 בדבר בקשות לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות

הרווח הנקי של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-37 מיליון ש"ח בהשוואה ל-38 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.6%. הרווח הנקי של החברה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-14 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח למניה של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-264 ש"ח, בהשוואה ל-270 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.2%. הרווח למניה של החברה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-98 ש"ח בהשוואה ל-101 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד קיטון בשיעור של 3.0%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עמד על 12.9% בהשוואה ל-14.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עמד על 17.2% בהשוואה ל-20.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות וההוצאות

ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-319 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-304 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.9%, הנובע מהגורמים הבאים:

◆ **הכנסות מבתי עסק, נטו** – הסתכמו ב-247 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.1%

◆ **הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי** – הסתכמו ב-72 מיליון ש"ח בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.3%

לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות ריבית נטו הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2017 בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-9 מיליון ש"ח בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 50.0%. ההוצאה בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמה ב-4 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 33.3%.

הוצאות התפעול בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-90 מיליון ש"ח בהשוואה ל-88 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.3%. הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-29 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות מכירה ושיווק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-74 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 25.4%. הוצאות מכירה ושיווק ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-26 מיליון ש"ח בהשוואה ל-21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 23.8%.

הוצאות הנהלה וכלליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-28 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.7%. הוצאות הנהלה וכלליות ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשלומים לבנקים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-67 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.6%. תשלומים לבנקים ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-23 מיליון ש"ח בהשוואה ל-25 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.0%.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-12 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הגיע ל-24.5%, בהשוואה ל-25.5% בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה למיסים על הרווח ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמה ב-5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2: נתוני פעילות
מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.09.2017

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
449	96	353	כרטיסים בנקאיים
225	85	140	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
674	181	493	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.9.2016

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
433	87	346	כרטיסים בנקאיים
217	80	137	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
650	167	483	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2016

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
450	103	347	כרטיסים בנקאיים
218	81	137	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
668	184	484	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
17,059	12,834	13,892	4,610	4,795	כרטיסים בנקאיים
4,244	3,201	3,482	1,151	1,215	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
21,303	16,035	17,374	5,761	6,010	סך הכל

הגדרות:

כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.
כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום התקופה המדווחת ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של התקופה המדווחת.
כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.
כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.
מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף

התפתחות בסעיפי המאזן

יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 28 מיליון ש"ח בהשוואה ל-24 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ול-22 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 2,618 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,598 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 ול-2,443 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016. סכום זה כולל ברובו שוברים בגין עסקאות שבוצעו על ידי מחזיקי כרטיסי אשראי וטרם נפרעו לתאריך המאזן.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 18 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 ובהשוואה ל-16 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

יתרת נכסים אחרים ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 516 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-512 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 ול-551 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

יתרת זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 2,715 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,728 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 ול-2,601 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016. סכום זה כולל ברובו את היתרות לתשלום לבתי העסק בהם בוצעו עסקאות של מחזיקי כרטיסי האשראי אשר טרם נפרעו נכון לתאריך המאזן.

יתרת התחייבויות אחרות ליום 30 בספטמבר 2017 עמדה על 25 מיליון ש"ח בהשוואה ל-20 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2016 ול-21 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

הון, הלימות ההון ומינוף

תחולת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. כמו כן, החברה מאוחדת על ידי בנק הפועלים, עליו חלות גם כן דרישות אלו. ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

ההון העצמי, הון רוברד 1 ליום 30 בספטמבר 2017 עמד על 406 מיליון ש"ח בהשוואה ל-369 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ול-379 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2017 עמד על 427 מיליון ש"ח בהשוואה ל-387 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ול-398 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2017 עמד על 18.6% בהשוואה ל-17.4% ביום 30 בספטמבר 2016 ול-18.4% בסוף שנת 2016.

יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2017 עמד על 10.1% בהשוואה ל-9.2% ביום 30 בספטמבר 2016 ול-9.8% בסוף שנת 2016.

מידע מפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 [ביתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 3 – הלימות הון (1)

1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2016	2017
	במיליוני ש"ח	
הון עצמי רובד 1 והון רובד 1, לאחר ניכויים	379	406 ⁽³⁾
הון רובד 2	19	21
סך הכל הון כולל	398	427

2. יתרות משוקלות של נכסי סיכון

	2016	2017
סיכון אשראי	1,718	1,814
סיכונים שוק	11	19
סיכון תפעולי	438	465
סך הכל יתרות משוקלות של נכסי סיכון	2,167	2,298

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

	2016	2017
יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	17.5%	17.7%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	18.4%	18.6%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים (2)	8.0%	8.0%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים (2)	11.5%	11.5%

- (1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.
- (2) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.
- (3) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווים לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

ביום 26 בפברואר 2017 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות הון, כמפורט להלן:

יעד הלימות הון

יעד הלימות הון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהו, נאמדו והוערכו על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. להלן יעדי הלימות הון של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על ידי דירקטוריון החברה, בכפייה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- ◆ בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
- ◆ התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.
- ◆ שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים.

ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתה נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

חלוקת דיבידנד

בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

מגזרי פעילות

כללי

החברה פועלת בשני מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי.

עונתיות

העונתיות בתחומי הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי נגזרת בעיקר מהעונתיות בצריכה הפרטית בישראל.

מגזר הנפקה

החברה מנפיקה ללקוחותיה (מחזיקי כרטיסי אשראי) כרטיסי אשראי. כרטיס האשראי משמש כאמצעי תשלום לרכישת טובין או שירותים. הצטרפות הלקוח למערכת כרטיסי האשראי נעשית עם חתימתו על חוזה כרטיס האשראי עם המנפיק וקבלת כרטיס האשראי לידיו. מחזיק כרטיס האשראי מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושיו בכרטיס האשראי. עבור שירותי הנפקה והתפעול של הכרטיס גובה המנפיק ממחזיק כרטיס האשראי עמלות שונות ומהסולק או מבית העסק, עמלה צולבת.

רווח ורווחיות – מגזר הנפקה

הרווח הנקי (ההפסד) של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם בהפסד של 3 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח של המגזר ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-172 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-161 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.8%. הכנסות המגזר ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-63 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.5%.

ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-180 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.1%. הכנסות מעמלות ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-63 מיליון ש"ח בהשוואה ל-60 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.0%.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 וברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופות המקבילות אשתקד.

הוצאות התפעול בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-63 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.3%. הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-20 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשלומים לבנקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 20.7%. תשלומים לבנקים ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר הסליקה

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים. במסגרת שירות הסליקה מבטיחה חברת כרטיסי האשראי הסולקת לבית העסק, כי כפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על-ידה, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, יפרעו על-ידה. הסולק מרכז את חיובי העסקאות שנעשו בכרטיסי האשראי הנסלקים על-ידיו בבית עסק מסוים עימו חתם על הסכם סליקה תמורת עמלה (הקרירה "עמלת בית עסק"), מבטיח ומעביר לבית העסק את התשלומים בהם התחייבו מחזיקי כרטיסי האשראי שביצעו באותו בית עסק עסקאות באמצעות כרטיסי אשראי. בנוסף לשירותי הסליקה מציעה החברה לבתי העסק השונים, גם מגוון שירותים פיננסיים כגון: שירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע יעודי ומבצעי קידום מכירות.

רווח ורווחיות – מגזר סליקה

הרווח הנקי של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-40 מיליון ש"ח בהשוואה ל-38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.3%. הרווח הנקי של המגזר ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכם ב-12 מיליון ש"ח בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-145 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-140 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.6%. הכנסות המגזר ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-47 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.1%.

הכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-139 מיליון ש"ח בהשוואה ל-136 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.2%. הכנסות מעמלות ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-47 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות ריבית, נטו ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעול בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות התפעול ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשלומים לבנקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-44 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.8%. תשלומים לבנקים ברבעון השלישי של שנת 2017 הסתכמו ב-14 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 12.5%.

לפרטים נוספים בדבר מגזרי הפעילות, ראה בביאור 8 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע הצופה פני עתיד כמפורט בפרק "סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה". פעילותה של החברה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, כגון הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלוחים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות החברה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן.

סיכון תפעולי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של החברה או מי מעובדיה, בכל מקום רלבנטי לפעילות החברה, להוראות החוק והרגולציה העוסקות ביחסי בנק לקוח, בדיני ניירות ערך, להוראות באיסור הלבנת הון ומימון טרור. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים, את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

ב. מידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכוני האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו. בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה, החל מיום 1 בינואר 2014 את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות. בחברה יחידת בקרת אשראי עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בהתאם לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 כי החל מיום 1 באפריל 2015 תפעל יחידת בקרת האשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות או לדירקטוריון. החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם. המבנה הארגוני לניהול סיכוני האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייטרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרה ודיווח, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכוני האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון. **מעגל הבקרה הראשון** כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכוני האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי. **מעגל הבקרה השני** כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכוני אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכוני האשראי של החברה. **מנהל הסיכונים הראשי** הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי: גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים. מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה. גיבוש המלצות על שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה. בקרת ניהול סיכוני אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכוני האשראי המבוצעות על ידי מחלקת ניהול סיכונים. **מעגל הבקרה השלישי** כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתכנית הביקורת המאושרת על ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחוזר האמור.

טבלה 6 – מדדי סיכון ואשראי

	30 בספטמבר		31 בדצמבר
	2016	2017	
	%	%	%
א. שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.12	0.08	0.11
ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	-	-	-
ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל	0.12	0.10	0.11
ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.42	0.34	0.48
ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.30	0.23	0.37
ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.65	0.58	0.69
ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי	*-	*-	*-
ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר	*-	*-	*-
ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	43.75	35.56	51.85

* גבוה מ-100%.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות. בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לענין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 313 לא קיימת קבוצת לווים שעולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 בספטמבר 2017.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפה שאינה מהותית לארגון הבינלאומי American Express Ltd בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ, בניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגון הבינלאומי.

למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוף מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההגון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן. מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2017. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדה לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה.

מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.

להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בסיסי המחירים בשווקים השונים על הפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוץ מאזניים שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכונים שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של החברה על פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים.

החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון.

החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך סולידיים בסיכון נמוך. במהלך התקופה המדווחת לא בוצעו עסקאות בניירות ערך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי. במהלך התקופה המדווחת לא בוצעו עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

למידע המפורט על סיכון השוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 7 – שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים
(לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

30 בספטמבר 2017					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,123	12	72	13	3,026	נכסים פיננסיים
2,718	1	64	13	2,640	התחייבויות פיננסיות
405	11	8	(*)	386	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2016					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,096	8	81	12	2,995	נכסים פיננסיים
2,731	4	75	12	2,640	התחייבויות פיננסיות
365	4	6	(*)	355	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2016					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
2,980	6	75	12	2,887	נכסים פיננסיים
2,600	2	68	12	2,518	התחייבויות פיננסיות
380	4	7	(*)	369	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 8 – השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים

30 בספטמבר 2017							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים			במיליוני ש"ח				
0.2	1	406	11	8	(*)-	387	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	405	11	8	(*)-	386	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.2)	(1)	404	11	8	(*)-	385	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד
30 בספטמבר 2016							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים			במיליוני ש"ח				
0.5	2	367	4	6	(*)-	357	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	365	4	6	(*)-	355	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.5)	(2)	363	4	6	(*)-	353	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2016							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים			במיליוני ש"ח				
0.3	1	381	4	7	(*)-	370	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	380	4	7	(*)-	369	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.3)	(1)	379	4	7	(*)-	368	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** "שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים" שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

מטרתו של תהליך ניהול סיכונים הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתמשש מאירועים פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש מאי 2017, אשר מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון היחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כסיו נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כסיו הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניותה העסקית ומצב השווקים.

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים ותזרים מפעילות שוטפת.

כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף, החברה משתמשת בקו מובטח מהחברה האם ופועלת להבטחת קו נזילות ממוסדות פיננסיים.

כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו.

המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכונן או שלא במתכונן על ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף אחר התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות על פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים.

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות ארוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. ארוע סייבר הינו ארוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשוב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים) לתאגיד.

הבנקאי אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם נסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל. בחודש מרץ 2015 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה כוללת את עקרונות היסוד לניהול הגנת הסייבר ובין היתר מפרטת ההוראה באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכונים סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראה החברה נערכה עם תוכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראה החדשה בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה. כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על ידי בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום.

תקריות קיברנטיות עלולות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות. התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

לאחרונה חל גידול בחשיפת מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם לאיומי סייבר המתאפיינים, בין היתר, בתחכום הולך וגובר של התקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי, בקושי לזהות התקפות וביכולות של היריבים. נוכח העובדה שישראל, ובפרט המגזר הפיננסי, מהווים יעד להתקפה מצד יריבים שונים, התאגידים הבנקאיים בארץ חשופים אף יותר לאיומי סייבר. מתוך הכרה בחשיבות ההגנה על פרטיות לקוחות החברה וכמתחייב מדרישות הדין והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 357 ו-361, החברה משקיעה משאבים ותשומות שיאפשרו ניהול אפקטיבי של הגנת מידע ותשתיות מחשוב מפני איומי סייבר, כחלק ממערך ניהול הסיכונים ומסגרת העבודה להמשכיות עסקית בחברה.

למידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית" לדוחות הכספיים השנתיים. בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה.

חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים. הנושאים החשבונאיים העיקריים הינם: הפרשה למבצעי מתנות (תוכנית הנקודות) למחזיקי כרטיס אשראי, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והתחייבויות לזכויות עובדים. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של החברה בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016.

גילוי לגבי בקרות ונהלים

בקרות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם חוק "Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות הברית. שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי הפיקוח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 309, וביוני 2009 הותאמו הוראות הדיווח לציבור בהתאם.

שתי ההוראות בחוק הנ"ל מקיימות בחברה ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקיימת רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2007.
- הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי מקיימת עבור סוף השנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.

החברה מבצעת באופן שוטף עדכון ותיעוד של תהליכים קיימים וכן מיפוי ותיעוד של התהליכים לרבות תהליכים מהותיים חדשים ובחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על דיווח כספי באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות. הדירקטוריון והנהלת החברה העריכו כי הבקרות שזוהו כאמור, הינן אפקטיביות בהשגת יעדי הבקרה בדבר שמירה על קיום, דיוק, ושלמות. יעדי בקרה אלו עונים לקריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-COSO.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון השלישי המסתיים ביום 30 בספטמבר 2017, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 16 בנובמבר 2017.

הצהרת המנהל הכללי

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
  - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק בטחון סביר לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

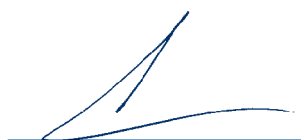
תל אביב, 16 בנובמבר 2017.

הצהרת החשבונאית הראשית

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק בטחון סביר לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונאית ראשית

תל אביב, 16 בנובמבר 2017.

פועלים אקספרס בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2017

תוכן העניינים

עמוד	
37	סקירת רואי החשבון המבקרים
39	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים
40	תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל
41	תמצית מאזנים ביניים
42	תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון
44	תמצית דוחות ביניים על תזרימי המזומנים
45	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של פועלים אקספרס בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של פועלים אקספרס בע"מ, הכולל את מאזן הביניים התמציתי ליום 30 בספטמבר 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון ישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ב.6. בדבר יוזמות רגולטוריות ולביאור ג.6. בדבר בקשות לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 16 בנובמבר 2017.

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
הכנסות					
405	304	319	107	110	2 מעסקאות בכרטיסי אשראי
2	1	1	*-	*-	הכנסות ריבית, נטו
(6)	(4)	(3)	(1)	(*)	אחרות
401	301	317	106	110	סך כל ההכנסות
הוצאות					
10	6	9	3	4	בגין הפסדי אשראי
115	88	90	29	29	תפעול
83	59	74	21	26	מכירה ושיווק
36	26	28	9	9	הנהלה וכלליות
92	71	67	25	23	תשלומים לבנקים
336	250	268	87	91	סך כל ההוצאות
65	51	49	19	19	רווח לפני מיסים
18	13	12	5	5	הפרשה למיסים על הרווח
47	38	37	14	14	רווח נקי
340	270	264	101	98	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה (בש"ח)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבונות וכספיים
חשבונאית ראשית

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 16 בנובמבר 2017.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		רווח נקי
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
47	38	37	14	14	
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:					
(*)	(1)	*	(1)	(*)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
(*)	(1)	*	(1)	(*)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
*	*	(*)	*	*	השפעת המס המתייחס
(*)	(1)	*	(1)	(*)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
47	37	37	13	14	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך כל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
392	357	(*)	35	*-	35	*-
14	14	-	-	-	-	-
*-	-	-	*-	*-	-	-
(*)	-	(*)	-	-	-	-
406	371	(*)	35	*-	35	*-
יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)						
רווח נקי בתקופה						
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016						
סך כל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
356	321	(*)	35	*-	35	*-
14	14	-	-	-	-	-
*-	-	-	*-	*-	-	-
(1)	-	(1)	-	-	-	-
369	335	(1)	35	*-	35	*-
יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)						
רווח נקי בתקופה						
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)						
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
379	344	(*)	35	*-	35	*-
37	37	-	-	-	-	-
(10)	(10)	-	-	-	-	-
*-	-	-	*-	*-	-	-
*-	-	*-	-	-	-	-
406	371	(*)	35	*-	35	*-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)						
רווח נקי בתקופה						
דיבידנד						
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך כל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						
332	297	(*)	35	*-	35	*-
(מבוקר)						
38	38	-	-	-	-	-
*-	-	-	*-	*-	-	-
רווח נקי בתקופה						
(1)	-	(1)	-	-	-	-
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
הפסד כולל אחר, נטו לאחר						
השפעת המס						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016						
369	335	(1)	35	*-	35	*-
(בלתי מבוקר)						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
סך הכל ההון	עודפים	הפסד כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על המניות	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						
332	297	(*)	35	*-	35	*-
(מבוקר)						
47	47	-	-	-	-	-
*-	-	-	*-	*-	-	-
רווח נקי בשנה						
(*)	-	(*)	-	-	-	-
הטבות שנתקבלו מבעל שליטה						
הפסד כולל אחר, נטו לאחר						
השפעת מס						
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016						
379	344	(*)	35	*-	35	*-
(מבוקר)						

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על תזרימי המזומנים

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2016	2017	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
47	38	37	14	14
רווח נקי לתקופה				
התאמות:				
*-	*-	*-	*-	*-
פחת על מחשוב וציוד				
10	6	9	3	4
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
(1)	(1)	(2)	(1)	(1)
מיסים נדחים, נטו				
*-	*-	*-	*-	*-
הטבה בשל עסקה עם בעל שליטה				
2	2	2	1	*-
התאמות בגין הפרשי שער				
שינויים בנכסים שוטפים				
(25)	(10)	(16)	2	(36)
שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו				
(112)	(278)	(166)	(230)	(32)
שינוי בחייבים אחרים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו				
(1)	38	37	(1)	31
שינוי בנכסים אחרים, נטו				
שינויים בהתחייבויות שוטפות				
(3)	(1)	(1)	1	(2)
שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים, נטו				
91	217	114	199	7
שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו				
2	1	4	1	7
שינוי בהתחייבויות אחרות				
10	12	18	(11)	(8)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת				
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
(1)	(1)	(* -)	*-	(* -)
רכישת מחשוב וציוד				
(1)	(1)	(* -)	(* -)	(* -)
מזומנים נטו (לפעילות) מפעילות השקעה				
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
-	-	(10)	-	-
דיבידנד ששולם לבעלי המניות				
-	-	(10)	-	-
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון				
9	11	8	(11)	(8)
עליה במזומנים				
15	15	22	36	36
יתרת מזומנים לתחילת תקופה				
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות				
(2)	(2)	(2)	(1)	(* -)
מזומנים				
22	24	28	24	28
יתרת מזומנים לסוף תקופה				
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו				
2	2	2	1	1
ריבית שהתקבלה				
*-	*-	*-	*-	*-
ריבית ששולמה				
17	13	15	5	5
מסים על ההכנסה ששולמו				
*-	*-	1	-	-
מסים על ההכנסה שהתקבלו				

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") הינה תאגיד שהתאגד בישראל בשנת 1995 והינה בבעלות מלאה של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "החברה האם" / "בנק הפועלים"). בעלת היתר השליטה בבנק הפועלים היא הגב' שרי אריסון. החברה הינה תאגיד עזר על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

החברה עוסקת בהנפקה וסליקה של עסקאות כרטיסי אשראי של המותג "אמריקן אקספרס". חברת ישראלכרט בע"מ (להלן: "ישראלכרט"), חברה אחות, מתפעלת עבור החברה את מערך כרטיסי האשראי של החברה. לצורך כך, קיים בין החברה לבין ישראלכרט הסכם המסדיר את דרך ההתחשבות ביניהן.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים אלה אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 והביאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיפים ג' ו-ד' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 16 בנובמבר 2017.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

1. תמצית הדוחות הכספיים ביניים של החברה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.
  - בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
  - כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
2. בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.
  - שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העקרויות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים.
  - האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה.
- בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "מסים על הכנסה" ובנושא 740-830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מסים על ההכנסה". הוראות אלו יחליפו את ההוראות הקיימות בהוראות הדיווח לציבור המבוססות בעיקרן על התקינה הבינלאומית בנושא מסים על הכנסה (IAS 12).
- בהתאם לחוזר נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2017. בעת יישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. אין חובה להציג בדוחות בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו. ליישום הכללים האמורים, לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

2. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרץ 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים וחברות כרטיסי אשראי לא יכללו את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה. כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים יערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת בהתאם להוראות הדיווח לציבור. ליישום הכללים האמורים, לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות

בחודש מרץ 2016 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב (להלן: ה-"FASB") את עדכון תקינה מספר 09-2016 לקודיפיקציה, אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות" (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינה לפשט היבטים שונים בטיפול החשבונאי בתשלומים מבוססי מניות.

נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא. כמו כן, בהתאם לתיקון, הטבות מס עודפות יוכרו במועד התהוותן וזאת בשונה מההוראות הקיימות כיום ב-US GAAP לפיהן הכרה בהטבות מס אילו נדחתה עד למועד בו הן הקטינו את ההכנסה החייבת. ההוראות יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהדוחות הכספיים השנתיים והביניים בתקופות שמתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2016. החברה בחנה את השלכות יישום ההוראות החדשות, להערכת החברה ליישום אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא "אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי ההכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שרותים ללקוח.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראות המעבר לשנת 2016, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון לכללי החשבונאות בנושא "הכנסות מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018.

התקן מכיל מודל יחיד החל על חוזים עם לקוחות הכולל חמישה שלבים על מנת לקבוע את עיתוי הכרה בהכנסה ואת סכומה:

- א. זיהוי החוזה עם הלקוח.
  - ב. זיהוי מחויבויות ביצוע נפרדות בחוזה.
  - ג. קביעת מחיר העסקה.
  - ד. הקצאת מחיר העסקה למחויבויות ביצוע נפרדות.
  - ה. הכרה בהכנסה עם קיום מחויבויות הביצוע.
- כמו כן, התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שרותים ללקוח.

בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי ההשוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל הוראות התקינה החדשות לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. להערכת החברה, יישום החוזר אינו צפוי להשפיע מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

2. אימוץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו";
- רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע";
- רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה";
- דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דיווח על תזרימי מזומנים";
- דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים";
- מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

בנושאים אלה, ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2018 ואילך.

בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי ההשוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. החברה טרם החלה לבחון את ההשפעה של החוזר על דוחותיה הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות מעסקאות כרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
הכנסות מבתי עסק				
255	267	89	90	עמלות בתי עסק
*-	1	*-	1	הכנסות אחרות
255	268	89	91	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(20)	(21)	(7)	(7)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
235	247	82	84	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי				
18	19	7	7	עמלת מנפיק
31	33	10	11	עמלות שרות
20	20	8	8	עמלות מעסקאות בחו"ל
69	72	25	26	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
304	319	107	110	סך כל ההכנסות מעסקאות כרטיסי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

במיליוני ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר		30 בספטמבר		שנתית 2017
	2016	2017	שנתית 2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
			לעסקאות		
			בחודש	ליתרה	
			האחרון	ליום	
			%	%	
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
375	416	400			אנשים פרטיים (1)
375	416	400	-	-	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)
-	-	-	-	-	מזה: אשראי (2)
מסחרי					
157	158	198			מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)
118	133	144	-	-	מזה: אשראי (2) (3)
39	25	54	2.3	2.2	
532	574	598			סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים					
1,887	2,009	2,010	-	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
20	10	3			ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי
3	3	3			הכנסות לקבל
1	2	4			אחרים
2,443	2,598	2,618			סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. אשראי - אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (3) מזה: אשראי לבתי עסק 54 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2016 - 25 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 39 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות והקדמות לבתי עסק בסך 52 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2016 - 23 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 36 מיליון ש"ח).

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
19	1	*-	4	-	14	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2017 (בלתי מבוקר)
4	(* -)	1	1	-	2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(3)	-	(* -)	(1)	-	(2)	מחיקות חשבונאיות
1	-	(4) -	*-	-	1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2)	-	(* -)	(1)	-	(1)	מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2017 (בלתי מבוקר) **						
21	1	1	4	-	15	** מזה:
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
17	1	*-	4	-	12	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2016 (בלתי מבוקר)
3	*-	(* -)	*-	-	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(2)	-	*-	(* -)	-	(2)	מחיקות חשבונאיות
*-	-	(4) -	*-	-	*-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2)	-	*-	(* -)	-	(2)	מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2016 (בלתי מבוקר) **						
18	1	*-	4	-	13	** מזה:
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הערות ראה בעמוד הבא.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
19	1	*-	4	-	14	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016 (מבוקר) 14
9	(* -)	1	2	-	6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(9)	-	(* -)	(2)	-	(7)	מחיקות חשבונאיות
2	-	(4) -	*-	-	2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(7)	-	(* -)	(2)	-	(5)	מחיקות חשבונאיות, נטו
21	1	1	4	-	15	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2017 (בלתי מבוקר) **
** מזה:						
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
16	1	*-	4	-	11	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015 (מבוקר) 11
6	*-	(* -)	1	-	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(5)	-	*-	(1)	-	(4)	מחיקות חשבונאיות
1	-	(4) -	*-	-	1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4)	-	*-	(1)	-	(3)	מחיקות חשבונאיות, נטו
18	1	*-	4	-	13	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2016 (בלתי מבוקר) **
** מזה:						
3	*-	*-	1	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (3) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשיית בעיקר באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו למערכת.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2017						
הפרשה להפסדי אשראי						
בלתי מבוקר						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי		חייבים בגין כרטיסי אשראי		
		אשראי (3)	אשראי	אשראי	אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות						
86	-	34	52	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
3,060	2,548	20	92	-	400	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,146	2,548	54	144	-	400	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2	-	1	1	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
16	1	*-	2	-	13	שנבדקו על בסיס קבוצתי
18	1	1	3	-	13	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
בלתי מבוקר						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי		חייבים בגין כרטיסי אשראי		
		אשראי (3)	אשראי	אשראי	אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות						
75	-	17	58	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
3,040	2,541	8	75	-	416	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,115	2,541	25	133	-	416	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
1	-	*-	1	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
14	1	*-	2	-	11	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15	1	*-	3	-	11	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (3) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
מבוקר						
סיכון אשראי בערבות בנקים	סך הכל	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				סך הכל
		מסחרי		אנשים פרטיים		
ואחר (2)	אשראי (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי	אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות						
66	-	18	48	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
2,934	2,468	21	70	-	375	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,000	2,468	39	118	-	375	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
1	-	*-	1	-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
15	1	*-	2	-	12	שנבדקו על בסיס קבוצתי
16	1	*-	3	-	12	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(3) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2017						
בלתי מבוקר						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 יום (4)		פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
	2	-	400	2	7	391
	-	-	-	-	-	-
מסחרי						
	1	-	144	1	2	141
	*-	-	54	*-	*-	54
	-	-	2,548	-	-	2,548
						(5) חובות בערבות בנקים ואחר
	3	-	3,146	3	9	(6) 3,134
						סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 יום (4)		פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
	2	-	416	1	7	408
	-	-	-	-	-	-
מסחרי						
	1	-	133	1	2	130
	*-	-	25	*-	*-	25
	-	-	2,541	-	-	2,541
						(5) חובות בערבות בנקים ואחר
	3	-	3,115	2	9	(6) 3,104
						סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016						
מבוקר						
חובות לא פגומים - מידע נוסף	בפיגור של		סך הכל	בעייתיים (2)		לא פגומים
	בפיגור של 30 יום	90 יום או יותר		פגומים (3)	לא פגומים	
ועד 89 יום (4)	או יותר				לא פגומים	לא פגומים
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
2	-	375	2	7	366	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
1	-	118	1	2	115	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	39	*-	*-	39	אשראי
-	-	2,468	-	-	2,468	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
3	-	3,000	3	9	2,988	סך הכל (6)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

(3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 3.2.ג. להלן.

(4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(6) מזה: סיכון אשראי בסך 3,131 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017, 3,098 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 ו-2,984 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2016, אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
- א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 30 בספטמבר 2017					
בלתי מבוקר					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת חובות (2)		יתרת חובות (2)		
	סך הכל	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	פגומים בגינם יתרת הפרשה פרטנית (3)	פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
2	2	2	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	
חובות בערבות בנקים ואחר (4)					
-	-	-	-	-	
3	3	3	*-	*-	סך הכל **
** מזה:					
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 30 בספטמבר 2016					
בלתי מבוקר					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת חובות (2)		יתרת חובות (2)		
	סך הכל	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	פגומים בגינם יתרת הפרשה פרטנית (3)	פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	
חובות בערבות בנקים ואחר (4)					
-	-	-	-	-	
2	2	2	*-	*-	סך הכל **
** מזה:					
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016				
מבוקר				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת חובות (2)		יתרת חובות (2)	
	סך הכל	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
2	2	2	*-	*-
-	-	-	-	-
מסחרי				
1	1	1	*-	*-
*-	*-	*-	*-	*-
חובות בערבות בנקים ואחר (4)				
-	-	-	-	-
סך הכל **				
3	3	3	*-	*-
** מזה:				
*-	*-	-	*-	*-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
*-	*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	אשראי
מסחרי				
*-	*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
*-	*-	*-	*-	סך הכל

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
חובות שאינם בערבות בנקים			
אנשים פרטיים			
*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	אשראי
מסחרי			
*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
*-	*-	*-	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
בלתי מבוקר					
ארגונים מחדש שבוצעו					
בתקופת הדיווח (2)					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	
יתרת חוב	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		
					חובות שאינם בערבות בנקים
					אנשים פרטיים
*-	16	*-	*-	38	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
					מסחרי
-	-	1	1	9	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
					חובות בערבות בנקים ואחר (3)
					סך הכל
*-	16	1	1	47	

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
בלתי מבוקר					
ארגונים מחדש שבוצעו					
בתקופת הדיווח (2)					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	
יתרת חוב	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		
					חובות שאינם בערבות בנקים
					אנשים פרטיים
*-	17	*-	*-	73	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
					מסחרי
*-	2	*-	*-	13	חייבים בגין כרטיסי אשראי אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
					חובות בערבות בנקים ואחר (3)
					סך הכל
*-	19	*-	*-	86	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הערות ראה בעמוד הבא.

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017				
בלתי מבוקר				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **	ארגונים מחדש שבוצעו		בתקופת הדיווח (2)	
	מספר חוזים	יטרת חוב	יטרת חוב	מספר חוזים
יטרת חוב רשומה	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
*-	57	1	1	187
-	-	-	-	-
מסחרי				
*-	8	1	1	34
-	-	-	-	-
חובות בערבות בנקים ואחר (3)				
-	-	-	-	-
*-	65	2	2	221
סך הכל				

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				
בלתי מבוקר				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **	ארגונים מחדש שבוצעו		בתקופת הדיווח (2)	
	מספר חוזים	יטרת חוב	יטרת חוב	מספר חוזים
יטרת חוב רשומה	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
*-	58	1	1	236
-	-	-	-	-
מסחרי				
*-	6	*-	*-	28
-	-	-	-	-
חובות בערבות בנקים ואחר (3)				
-	-	-	-	-
*-	64	1	1	264
סך הכל				

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

- (1) חובות - חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מזומנים ופקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) יטרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.
- (3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 4 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
2,471	2,601	2,581	בתי עסק (1)
10	5	7	הכנסות מראש
77	78	80	הפרשה עבור תוכנית נקודות
16	13	13	הוצאות לשלם
27	31	34	אחרים
2,601	2,728	2,715	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

(1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך של 89 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 (30 בספטמבר 2016 - 101 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 96 מיליון ש"ח).

ביאור 5 - הון, הלימות ההון ומינוף

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III (להלן: "באזל III").

הוראות באזל III קבעו שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- ◆ רכיבי הון פיקוחי
- ◆ ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- ◆ טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- ◆ טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- ◆ הקצאת הון בגין סיכון CVA

היישום של ההוראות הניו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראת המעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% החל מיום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2017 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 50%.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. ביום 26 בפברואר 2017 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון.

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ביאור 5 – הון, הלימות ההון ומינוף (המשך)

הלימות ההון (המשך)

במיליוני ש"ח

א. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III (1)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 בספטמבר	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
379	369	406 ⁽³⁾
19	18	21
398	387	427

1. הון לצורך חישוב יחס הון

הון עצמי רובד 1 והון רובד 1, לאחר ניכויים

הון רובד 2

סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

1,718	1,779	1,814	סיכון אשראי
11	10	19	סיכונים שוק
438	434	465	סיכון תפעולי
2,167	2,223	2,298	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

17.5%	16.6%	17.7%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.4%	17.4%	18.6%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים (2)
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים (2)

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

יחס הון לרכיבי סיכון

17.5%	16.6%	17.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר
			בהוראה 299
(4) -	(4) -	(4) -	יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר
17.5%	16.6%	17.7%	בהוראה 299

- מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.
- בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקות עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.
- בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.
- שיעור הנמוך מ-0.05%.

יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי").

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של החברה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ביאור 5 – הון, הלימות ההון ומינוף (המשך)

יחס מינוף (המשך)

יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
379	369	406	הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
3,860	4,001	4,039	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
9.8%	9.2%	10.1%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:
2,249	2,151	2,260	סיכון האשראי על החברה
4,957	5,352	5,167	סיכון האשראי על הבנקים
(3)	(3)	(3)	הפרשה להפסדי אשראי
7,203	7,500	7,424	סך הכל מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
			התחייבויות אחרות:
13	13	13	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(*)	(*)	(*)	הפרשה להפסדי אשראי
13	13	13	סך הכל התחייבויות אחרות, נטו

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה

1. הגבלים עסקיים

לפרטים בנושא הגבלים עסקיים ראה ביאור 18.ב. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016.

2. יוזמות רגולטוריות

א. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט) בישראל. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מידי ללקוחות הבנקים על ידי הבנקים, כללים להתחשבות כספית בעסקאות חיוב מידי (בכללם זיכוי בית העסק בעסקאות חיוב מידי בתוך שלושה (3) ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016) וכדומה. בחודש אוגוסט 2015 פורסם ברשומות צו (אשר תוקפו האורך עד ליום 31 בדצמבר 2018) בו הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016. בחודש מרס 2017 פרסם בנק ישראל הודעה, לפיה בהמשך ליישום חוק שטרומ (ראה להלן), פועל בנק ישראל לגיבוש עמדתו המקצועית באשר לגובה העמלה הצולבת בעסקאות בכרטיסי חיוב לשנים הבאות (החל משנת 2019 ואילך). במסגרת זו, מבצע בנק ישראל תהליך בחינה מקצועית הכוללת איסוף נתונים ודיונים ושימועים עם הגורמים הנוגעים בדבר. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח טרם פורסמה עמדה כאמור.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. יוזמות רגולטוריות (המשך)

ב. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019.

ג. בחודש יולי 2016 פרסמה ועדת שטרם (הוועדה לבחינת הגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים), אשר מונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל, את המלצותיה ובהמשך להן, ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות "חוק שטרם". במסגרת חוק שטרם נקבע, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בחוק: להפריד חברות כרטיסי חיוב מבנקים המוגדרים בחוק כ"בנק בעל היקף פעילות רחב" בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; להקנות סמכות להרחיב את חובת ההפרדה לבנק נוסף; לקבוע הוראות בנוגע לרכישת אמצעי שליטה בחברות כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות ינוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי החיוב; לאפשר לחברות כרטיסי החיוב להשתמש במידע שבידן הנובע מתפעול ההנפקה; לאסור על בנקים מסוימים להגביל או למנוע מגוף מתפעל כמשמעותו בחוק, להעניק שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי ללקוחות הבנק; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי החיוב ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן; איסור על סולק לסרב להתקשר עם מאגד, כמשמעותו בחוק, מטעמים שאינם סבירים וקביעת כללים בנוגע להתקשרות ביניהם; חובת התקשרות של סולק עם סולק מתארח, כמשמעותו בחוק, ובהתאם לתנאים הקבועים בחוק ולכללים שייקבעו. ביום 25 לאוקטובר 2017 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל את התבחינים לבחינת מצב התחרות בשוק האשראי.

ד. בחודש אפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר צפוי להיכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018, לפיו נקבע הסדר לשיתוף בנתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנתוני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידי בנקאיים (לרבות תאגידי עזר) כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקם מכוח החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נתוני אשראי וקבלת חיווי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.

ה. בחודש אוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל דו"ח ביניים בנושא "שרשרת ביצוע עסקאות בכרטיס חיוב" הכולל המלצות להגברת התחרות, היעילות והיציבות בשוק כרטיסי החיוב, שלדברי בנק ישראל צפויות להסיר את החסמים הקיימים בשוק ולאפשר כניסת שחקנים חדשים. בחודש יולי 2016 פרסם בנק ישראל כחלק ממסקנות הדו"ח את מסמך "עקרונות וצעדים נלווים לפיתוח פרוטוקול לביצוע עסקה בכרטיס חיוב והשימוש בו" המציג את עקרונות הפרוטוקול (מפרט טכנולוגי ומבנה ממשק, המשמש להעברת המידע על עסקה בכרטיס חיוב בין גורמים בשרשרת ביצועה של העסקה) והמלצות לצעדים נלווים ליישום העקרונות וכמו כן פרסם את תנאי הגישה למערכות התשלומים המבוקרות. בחודש מאי 2017 פרסם בנק ישראל את רכיבי הפרוטוקול.

ו. בחודש אוקטובר 2016 פורסמו המלצות הדוח הסופי של הוועדה הבין-משרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום. העקרונות שבמסמך, יהוו בסיס לתזכיר חוק בנושא. קביעת העקרונות התבססה על הדירקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD ו-PSD2, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי. אחת המטרות של חוק שירותי התשלום כפי שהוגדר במסמך העקרונות היא התאמת ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקביעת תנאי שימוש והגנות צרכניות אחידים, ככל הניתן, בקבלת שירותי תשלום מספקי שירותי התשלום השונים ובאמצעות אמצעי התשלום השונים. עם זאת, כל רגולטור יוסמך לקבוע הוראות נוספות לגופים שהוא מפקח עליהם בהתאם למאפייניהם. גופים בשוק הפיננסי יוכלו לבחור את הרישיון המתאים להם בהתאם לסוג פעילותם ולרמת הסיכון בה. בחודש יולי 2017, כחלק מהמלצות הוועדה, פורסמה טיוטת תזכיר חוק שירותי תשלום, התשע"ז-2017. התזכיר מבקש להסדיר את מערכות היחסים שבין נתון שירותי תשלום למשלם, ושבין נתון שירותי תשלום למוטב בעת שימוש באמצעי תשלום מתקדמים וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי אחריות הנוגעים להן. במסגרת התזכיר, בין היתר, יוחלף חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, בחוק עדכני יותר.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. יוזמות רגולטוריות (המשך)

- ז. בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים לפיו לראשונה נקבעה מסגרת המסדירה את שוק האשראי החוץ-בנקאי וחץ-מוסדי בישראל וכן הרחבה בכל הנוגע לענף נותני שירותי המטבע. העוסקים במתן אשראי, כהגדרתו בחוק, יהיו כפופים לדרישת רישיון, למעט פטור לגופים מסוימים על-פי חוק, ביניהם תאגידי עזר ומי שהינם "סולקים" לפי חוק הבנקאות רישוי. כמו-כן, עוסקים בענף נותני שירותי מטבע, בקבלת פיקדונות ובשירותים כגון הנפקת כרטיסים הנטענים מראש יהיו כפופים לדרישת רישיון למתן שירות בנכס פיננסי. ביחס למתן אשראי, נכנס החוק לתוקף ביום 1 ביוני 2017, וביחס לשירותים בנכס פיננסי ייכנס החוק לתוקף ביום 1 ביוני 2018. ביום 29 בדצמבר 2016, תוקן החוק, והוסדרו בו פעילות אגודות שיתופיות שיעסקו בשירותי פיקדון ואשראי וכן פעילות של הנפקת כרטיסי אשראי על-ידי מי שאינם תאגידי בנקאיים, תאגידי עזר וגופים אחרים שיקבלו פטור לפי הוראות החוק. בנוסף, בחודש ינואר 2017 תוקן החוק, והתווסף אליו פרק המסדיר שירות להשוואת עלויות פיננסיות. בחודש אוגוסט 2017, פורסם תיקון נוסף לחוק, אשר ייכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2018, לפיו הפעלת מערכת לתיווך באשראי בין מלווים ללווים יחידים (מערכת P2P) כפופה לרישיון. ככלל, מי שהינו תאגידי בנקאי, תאגידי עזר או סולק אינם כפופים לחובת רישיון לצורך הפעלת מערכת לתיווך באשראי. יחד עם זאת, במסגרת התיקון לחוק, נאסר על בנקים ותאגידי עזר לעסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי, לשלוט במפעיל מערכת כאמור ולהחזיק בו אמצעי שליטה, ואם היה מפעיל המערכת יחיד - להיות בעל השפעה בו, וזאת לתקופה של שלוש (3) שנים מיום תחילת החוק. על אף האמור, בנק שקיבל רישיון בנק החל מיום תחילת החוק, וכן תאגידי עזר שערב יום תחילתו של חוק שטרם נשלט בידי בנק בעל היקף פעילות רחב, יוכלו להחזיק במהלך התקופה האמורה עד עשרים אחוזים (20%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה במפעיל מערכת לתיווך באשראי, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להקנות להם שליטה במפעיל המערכת.
- ח. בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לחברה כי ככל שהעמלות הנגבות על ידה מבתי העסק בעסקאות המקומיות יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%. לאור האמור לעיל, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36(גא) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א 1981, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמשו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיה הרגיל, בסכומים שאינם מהותיים וכן תובענות ייצוגיות. להערכת החברה, בהתבסס על יעוצה המשפטית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש אפריל 2014 התקבלה בחברה ובישאר אכרט תביעה ובקשה להכיר בה כייצוגית. סכום התביעה האישית הינו כ-145 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית לא ננקב. לטענת המבקש שהינו בית עסק שהיה קשור בהסכמי סליקה עם המשיבות, הנתבעות פעלו שלא כדין, בכך שגבו ממנו עמלת מינימום בעת שהיו קשורים במקביל עם חברת ניכיון בהסכם, לפיו ניכו באמצעות חברת הניכיון חלק מהעסקאות שסלקו באמצעות הנתבעות מבלי להביא בחשבון את הסכומים בהם זכתה חברת הניכיון. בחודש פברואר 2016 ניתנה החלטה המאשרת הגשת תביעה ייצוגית בנוגע לבתי עסק שעבדו מול חברת ניכיון מסוימת. הצדדים הגיעו להסכם פשרה שקיבל את אישור בית המשפט בחודש מרץ 2017.

2. בחודש פברואר 2016 התקבלה בחברה, בישראל אכרט ובירופיי תביעה ובצידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. בקשה זו הינה המשך להחלטת בית המשפט בעניין התביעה המפורטת בסעיף 1 לעיל, בה אושרה בקשת תביעה ייצוגית בעילה זהה כלפי לקוחות חברה אחת. לטענת המבקשים שהינם בתי עסק הקשורים בהסכמי סליקה עם המשיבות, הנתבעות פעלו שלא כדין, בכך שגבו עמלת מינימום בעת שהיו קשורים במקביל עם חברת ניכיון בהסכם, לפיו ניכו באמצעות חברת הניכיון חלק מהעסקאות שסלקו באמצעות הנתבעות מבלי להביא בחשבון את הסכומים בהם זכתה חברת הניכיון. סכום התביעה הייצוגית לא ננקב. הצדדים הגיעו להסכם פשרה, במסגרתו אוחד הדיון עם ההליך דלעיל שקיבל את אישור בית המשפט בחודש מרץ 2017.

3. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובישאר אכרט תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית הוערך על ידי התובעים כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. בחודש מרץ 2016 התקיים דיון הוכחות, הוגשו סיכומים וממתינים לפסק דין.

4. בחודש יוני 2015 התקבלה בחברה, בישראל אכרט ובירופיי תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת מבקש האישור המשיבות אינן מיידעות את לקוחותיהן בכך שלא ניתן לבצע עסקאות בחלק מבתי העסק בחו"ל בכרטיסי אשראי שאינם נושא צ"פ. הסעד המבוקש הוא, בין היתר, הנפקה מיידית של כרטיסים עם צ"פ לכל מחזיקי הכרטיסים הבינלאומיים, פיצוי לקוחות שלא יכלו להשתמש בכרטיסם, השבה של ההפרש בין עלות כרטיס בינלאומי לכרטיס מקומי, וזאת 7 שנים אחורנית. סכום התביעה האישית הוא כ-250 ש"ח, והנזק לקבוצת התובעים לא הוערך. בשנת 2016 התקיימו מספר דיונים מקדמיים בתיק. בהמלצת בית המשפט הצדדים ניהלו הליך גישור והוגשה בקשת הסתלקות בחודש מרץ 2017. בחודש יולי 2017 ניתן פסק דין של בית המשפט המאשר את בקשת ההסתלקות.

5. בחודש אפריל 2016 התקבלה בחברה תביעה ובצידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת מבקש האישור, החברה נוהגת לשלוח מסרונים (SMS) בעלי תוכן פרסומי מבלי שניתנה לכך הסכמה מטעם הנמענים ומבלי לאפשר לנמענים לטרב לקבל דברי פרסומת או לחזור בהם מהסכמתם באמצעות שליחת מסרון וזאת בניגוד לאמור בחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982. הסעד האישי הנתבע אינו ממוני והוא עמד על סכום של 20 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית מוערך על ידי התובע בכ-2 מיליון ש"ח. בחודש ינואר 2017 הוגשה על ידי המבקש בקשת הסתלקות. בחודש אוקטובר 2017 קיבל בית המשפט את בקשת ההסתלקות והתביעה נמחקה.

ד. שומת מס הכנסה

בחודש נובמבר 2017 ולאחר תאריך המאזן, נתקבלו בחברה שומות מס הכנסה (להלן: "הודעת השומה") וזאת למיטב ידיעת החברה בהמשך לביקורת פקיד השומה, אשר עיקר עניינה סכומי ההפרשה בגין תוכנית הנקודות של החברה בגין השנים 2013 - 2015. סכום השומה בגין כלל רכיביה מגיע לכ-8 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. בהתבסס גם על עמדת יועצי המס של החברה, החברה חולקת על הודעת השומה ועל כן עתידה להגיש השגה לרשויות המס.

ביאור 7 - הטבות לעובדים

במיליוני ש"ח

א. הטבות בסיום ולאחר העסקה

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			פרישה מוקדמת
1	2	1	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
1	2	1	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית **
			מענק בגין אי ניצול ימי מחלה
1	1	1	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
1	1	1	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית **
			הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה
*-	*-	*-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
*-	*-	*-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית **
2	3	2	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

	בתקופה של שלושה חודשים		בתקופה של תשעה חודשים	
	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה	
	2016	2017	2016	2017
	עובדי הבנק המושאלים		עובדי הבנק המושאלים	
	בלתי מבוקר		מבוקר	
מחויבות בגין הטבה חזויה	2	2	2	2
בתחילת תקופה	*-	*-	*-	*-
עלות שרות	*-	*-	*-	*-
עלות ריבית	*-	*-	*-	*-
הפסד (רווח) אקטוארי	1	(*)	1	*-
מחויבות בגין הטבה חזויה	2	3	2	3
בסוף התקופה **	2	3	2	3
מחויבות בגין הטבה	2	3	2	3
מצטברת בסוף התקופה	2	3	2	3

ב. סכומים שהוכרו במאזן

	ליום 30 בספטמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2016
	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים
	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
סכומים שהוכרו בסעיף	2	3	2
התחייבויות אחרות	2	3	2
התחייבות נטו שהוכרה	2	3	2
בסוף תקופה	2	3	2

ג. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

	ליום 30 בספטמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2016
	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים
	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
הפסד אקטוארי נטו	*-	*-	*-
יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר	*-	1	*-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2016 עובדי הבנק המושאלים	ליום 30 בספטמבר 2016 עובדי הבנק המושאלים	ליום 30 בספטמבר 2017 עובדי הבנק המושאלים	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
2	3	2	מחויבות בגין הטבה חזויה
-	-	-	שווי הוגן של נכסי התכנית

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
*-	*-	*-	*-	*-	עלות שרות
*-	*-	*-	*-	*-	עלות ריבית
					הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
*-	*-	*-	*-	*-	הפסד אקטוארי
*-	*-	*-	*-	*-	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים במחויבות להטבה שהוכרו בהפסד כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
*-	1	(* -)	1	*-	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(* -)	(* -)	(* -)	(* -)	(* -)	הפחתה של הפסד אקטוארי
*-	1	(* -)	1	*-	סך הכל הוכר בהפסד כולל אחר
*-	*-	*-	*-	*-	סך עלות ההטבה נטו
*-	1	*-	1	*-	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד כולל אחר

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 7 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה (המשך)

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מהפסד כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2017 לפני השפעת המס

עובדי הבנק המושאלים	בלתי מבוקר
*-	*-
הפסד אקטוארי נטו	
סך הכל צפוי כי יופחת מהפסד כולל אחר מצטבר	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

	ליום 30 בספטמבר	
	2016	2017
ליום 31 בדצמבר 2016	1.31%	1.12%
עובדי הבנק המושאלים	1.24%	1.12%
שיעור היוון		

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2016	2017	2016	2017
עובדי הבנק המושאלים	1.10%	1.31%	1.60%	0.95%
עובדי הבנק המושאלים	1.29%	1.31%	1.60%	0.95%
בלתי מבוקר	1.10%	1.31%	1.60%	0.95%
בלתי מבוקר	1.10%	1.31%	1.60%	0.95%
מבוקר	1.10%	1.31%	1.60%	0.95%
שיעור היוון				

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

30 בספטמבר 2017		30 בספטמבר 2016		31 בדצמבר 2016	
גידול בנקודת אחוז אחת	קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קיטון בנקודת אחוז אחת
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
*-	*-	*-	*-	*-	*-
(*-)	(*-)	(*-)	(*-)	(*-)	(*-)
שיעור היוון					

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - מגזרי פעילות

מידע כמותי על מגזרי פעילות

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
סך הכל	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
			הכנסות עמלות מחיצוניים
110	84	26	
-	(37)	37	הכנסות (הוצאות) עמלות בינמגזריות
110	47	63	סך הכל
*-	*-	*-	הכנסות ריבית, נטו
(* -)	*-	(* -)	(הוצאות) הכנסות אחרות
110	47	63	סך ההכנסות
29	9	20	הוצאות תפעול
23	14	9	תשלומים לבנקים
14	12	2	רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
סך הכל	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
			עמלות מחיצוניים
107	83	24	
-	(36)	36	עמלות בינמגזריות
107	47	60	סך הכל
*-	*-	*-	הכנסות ריבית, נטו
(1)	2	(3)	(הוצאות) הכנסות אחרות
106	49	57	סך ההכנסות
29	9	20	הוצאות תפעול
25	16	9	תשלומים לבנקים
14	13	1	רווח נקי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - מגזרי פעילות (המשך)

מידע כמותי על מגזרי פעילות (המשך)

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
	מגזר הנפקה	מגזר סליקה	סך הכל
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
הכנסות עמלות מחיצוניים	72	247	319
הכנסות (הוצאות) עמלות בינמגזריות	108	(108)	-
סך הכל	180	139	319
הכנסות ריבית, נטו	*-	1	1
(הוצאות) הכנסות אחרות	(8)	5	(3)
סך ההכנסות	172	145	317
הוצאות תפעול	63	27	90
תשלומים לבנקים	23	44	67
(הפסד) רווח נקי	(3)	40	37

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			
	מגזר הנפקה	מגזר סליקה	סך הכל
בלתי מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
עמלות מחיצוניים	68	236	304
עמלות בינמגזריות	100	(100)	-
סך הכל	168	136	304
הכנסות ריבית, נטו	*-	1	1
(הוצאות) הכנסות אחרות	(7)	3	(4)
סך ההכנסות	161	140	301
הוצאות תפעול	61	27	88
תשלומים לבנקים	29	42	71
(הפסד) רווח נקי	(* -)	38	38

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - מגזרי פעילות (המשך)

מידע כמותי על מגזרי פעילות (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
	מגזר הנפקה	מגזר סליקה	סך הכל
מבוקר			
מידע על הרווח והפסד			
הכנסות			
עמלות מחיצוניים	92	313	405
עמלות בינמגזריות	133	(133)	-
סך הכל	225	180	405
הכנסות ריבית, נטו	*-	2	2
(הוצאות) הכנסות אחרות	(8)	2	(6)
סך ההכנסות	217	184	401
הוצאות תפעול	79	36	115
תשלומים לבנקים	38	54	92
(הפסד) רווח נקי	(2)	49	47

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 9 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הונו התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן. לגבי יתרות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן. **תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים** - חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות. **זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** - בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

ב. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2017				
יתרה במאזן	שווי הוגן (א)			סך הכל
	רמה 1	רמה 2	רמה 3	
בלתי מבוקר				
נכסים פיננסיים:				
28	-	-	-	28
2,600	-	-	2,595	2,595
500	-	-	500	500
3,128	28	-	3,095	3,123
התחייבויות פיננסיות:				
*-	*-	-	-	*-
2,708	-	-	2,701	2,701
17	-	-	17	17
2,725	*-	-	2,718	2,718

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 28 מיליון ש"ח ובסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

30 בספטמבר 2016				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
נכסים פיננסיים:				
24	-	-	24	24
2,578	2,578	-	-	2,583
494	494	-	-	494
3,096	3,072	-	24	* 3,101
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
3	-	-	3	3
2,715	2,715	-	-	2,723
13	13	-	-	13
2,731	2,728	-	3	* 2,739
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 24 מיליון ש"ח ובסך 3 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

31 בדצמבר 2016				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
נכסים פיננסיים:				
22	-	-	22	22
2,423	2,423	-	-	2,427
535	535	-	-	535
2,980	2,958	-	22	* 2,984
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
1	-	-	1	1
2,584	2,584	-	-	2,591
15	15	-	-	15
2,600	2,599	-	1	* 2,607
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 22 מיליון ש"ח ובסך 1 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

פועלים אקספרס בע"מ

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני

ליום 30 בספטמבר 2017

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
79	שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	טבלה 1:

הדירקטוריון והנהלה

בהתאם להודעה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא צעדים להבטחת כושר התחרות של חברות כרטיסי האשראי שעתידות להיפרד מהבנקים, הונחתה החברה האם לערוך שינויים בהרכב הדירקטוריון אשר עיקרם: יו"ר הדירקטוריון לא יהיה אחד מעובדי הבנק או נושאי משרה בו.

ביום 21 ביוני 2017 מונה מר איל דשא כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון פעיל בתוקף החל מיום 2 ביולי 2017. מר איל דשא החליף בתפקידו את מר רונן שטיין אשר חדל לכהן כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון החברה החל מהמועד האמור.

הדירקטורים מטעם הבנק בחברת כרטיסי אשראי לא יהיו חברי הנהלת הבנק או נושאי משרה בה, הדירקטורים מטעם הבנק לא יהיו מתחום קביעת האסטרטגיה או ניהול הפעילות העסקית של הבנק, הרכב הדירקטוריון בחברת כרטיסי אשראי יהיה כזה שלא יהיה בו רוב של דירקטורים מטעם הבנק.

כחלק מהיערכות הבנק, לקראת הפרדתה של קבוצת ישראלכרט מהבנק, כנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 הוציא הבנק שלושה דיווחים מיידיים לרשות ניירות ערך ולבורסה בתל אביב כדלקמן:

דירקטוריון והנהלת הבנק בוחנים מספר חלופות להעברת החזקות הבנק בקבוצת ישראלכרט לרבות:

- מכירת החזקות בקבוצת ישראלכרט למשקיע או קבוצת משקיעים.
- הצעת מכר לציבור של החזקות בקבוצת ישראלכרט.
- חלוקת דיבידנד בעין של החזקות בקבוצת ישראלכרט לבעלי המניות של הבנק; או שילוב של איזו מהחלופות שלעיל.

בהתחשב בחלופות הנשקלות כאמור, החליטה הנהלת הבנק להתחיל בהכנת תשקיף בקשר עם קבוצת ישראלכרט וכן, לאחר סדרת פגישות ראשוניות עם בנקי השקעות מובילים בעולם, לשקול להתקשר עם בנק השקעות שיסייע בתהליך מכירה אפשרי. למועד זה מדובר בבחינה של החלופות ואין ודאות בקשר לביצוע של איזו מהן.

במסגרת בחינת החלופות על ידי הבנק הודיעה לבנק בעלת השליטה, אריסון החזקות (1998) בע"מ (להלן: "אריסון"), כי אם וככל שהבנק יחליט לנקוט במתווה של חלוקה בעין של מניות קבוצת ישראלכרט (להלן: "המתווה"), תתחייב אריסון לפעול בהתאם לכללים ומגבלות שיחולו בקשר להחזקתה במניות קבוצת ישראלכרט כמפורט להלן:

- א. אריסון תפעל למכירתן של המניות שיתקבלו בידה במסגרת המתווה בבורסה לניירות ערך בתל אביב או מחוצה לה, כך שעם השלמת המכירות כאמור לא יותרו בידה מניות של קבוצת ישראלכרט בשיעור של למעלה מ-5% (להלן: "תקופת המעבר").
  - ב. במהלך תקופת המעבר, אריסון לא תרכוש מניות נוספות של קבוצת ישראלכרט, למעט קבלתן בדרך של חלוקה בעין מהבנק.
  - ג. החל ממועד קבלת מניות קבוצת ישראלכרט בידי אריסון במסגרת המתווה, בכל מקרה, אריסון לא תצביע במניות קבוצת ישראלכרט בשיעור של למעלה מ-5% מזכויות ההצבעה בקבוצת ישראלכרט.
  - ד. אריסון לא תציע ולא תמנה דירקטור מטעמה לכהונה בדירקטוריון קבוצת ישראלכרט. כל עוד קבוצת ישראלכרט תישלט על ידי הבנק, הרי שכל ההחלטות בקשר לאופן הפעלת השליטה בקבוצת ישראלכרט ומינוי דירקטורים בקבוצת ישראלכרט מטעם הבנק ייעשו רק על ידי האורגנים המוסמכים של הבנק.
  - ה. במקרה שבו אריסון תבצע עסקת מכירה (מחוץ לבורסה) במחיר למניה המהווה פרמיה על מחיר המניה בבורסה במועד הרלוונטי ובאופן שלא יתאפשר ליתר בעלי המניות בבנק ליהנות מפרמיה כאמור, אזי אריסון תנקוט בצעדים שיבטיחו כי גם יתר בעלי המניות מן הציבור בקבוצת ישראלכרט ייהנו מהפרמיה.
- בנוסף, הודיע הבנק על מינוי בנק השקעות ללווי הליך ההפירדות מקבוצת ישראלכרט.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא חל שינוי בקביעת הדירקטוריון בנוגע למספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחת מספרם מהמספר המזערי שנקבע.

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בחברה ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

עניינים אחרים

1. ביום 21 ביוני 2017 מונה מר איל דשא כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון פעיל בתוקף החל מיום 2 ביולי 2017. מר איל דשא החליף בתפקידו את מר רונן שטיין אשר חדל לכהן כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון החברה החל מהמועד האמור.
2. ביום 30 במרץ 2017 מר עופר לוי חדל לכהן כחבר דירקטוריון החברה.
3. ביום 6 באפריל 2017 אישר הדירקטוריון את מינויו של מר ברוך גסול כחבר דירקטוריון החברה החל מהמועד האמור.
4. ביום 17 במאי 2017 אישר הדירקטוריון את מינויו של מר גיא כליף כחבר דירקטוריון החברה החל מהמועד האמור.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון החברה הינו אורגן המופקד על בקרת העל בחברה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של החברה על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות. מנכ"ל החברה סוקר את פעילותה השוטפת של החברה והשפעת פעילות זו על תוצאותיה ומדגיש בפני חברי הדירקטוריון סוגיות מהותיות.

במהלך הישיבות (ישיבת ועדת הביקורת וישיבת הדירקטוריון) נידונים ומאשרים הדוחות הכספיים. התוצאות העיסקיות והמצב הכספי נסקרים על-ידי סמנכ"ל הכספים והמנהלה וכן סעיפים עיקריים בתוצאות העסקיות, ניתוח התוצאות ביחס לתוצאות התקופה המקבילה בשנה קודמת וביחס לתקציב ושינויים מהותיים במדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, ניתנת התייחסות על ידי החשבונאית הראשית לסוגיות מהותיות בדיווח הכספי, ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישמשו בדוחות הכספיים, נושאים מהותיים במדיניות החשבונאית ובבקורת הדיווח ככל שהיו שינויים בהם.

בישיבה זו נוכחים נציגים של רואי החשבון המבקרים של החברה, אשר מוסיפים את הערותיהם והארותיהם באשר לדוחות הכספיים ובאשר לכל הבהרה הנדרשת על-ידי חברי הדירקטוריון. כן מוזמן המבקר הפנימי של החברה לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

כמו כן, מוצגים לוועדת הביקורת ולדירקטוריון על ידי החשבונאית הראשית ליקויים משמעותיים שנמצאו בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הדוחות נחתמים על-ידי יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת הדירקטוריון, מפורטים בפרק "הדירקטוריון והנהלה" בדוחות הכספיים לשנת 2016. ראה עדכון בסעיף עניינים אחרים לעיל.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 16 בנובמבר 2017.

נספח לדוח הרבעוני

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעור ההכנסה (2)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור ההכנסה (2)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
-	*-	-	-	*-	-	נכסים נושאי ריבית (3)
-	*-	20	-	*-	19	מזומנים ופיקדונות בבנקים חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (4)
-	*-	494	-	*-	526	נכסים אחרים
-	*-	514	-	*-	545	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		2,420			2,578	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		37			39	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
		2,971			3,162	סך כל הנכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
שיעור ההכנסה (2)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור ההכנסה (2)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
-	*-	-	-	*-	-	נכסים נושאי ריבית (3)
7.92	1	17	6.72	1	20	מזומנים ופיקדונות בבנקים חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (4)
-	*-	501	-	*-	535	נכסים אחרים
0.26	1	518	0.24	1	555	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		2,330			2,480	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		33			35	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
		2,881			3,070	סך כל הנכסים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(4) לפני ניכוי היתרה המאזנית של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) לרבות נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	(* -)	2	-	(* -)	2
אשראי מתאגידים בנקאיים					
-	(* -)	* -	-	(* -)	* -
התחייבויות אחרות					
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	(* -)	2	-	(* -)	2
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
		2,590			2,743
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁴⁾					
		18			20
סך כל ההתחייבויות					
		2,610			2,765
סך כל האמצעים ההוניים					
		361			397
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
		2,971			3,162
פער הריבית					
-			-		
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל					
-	* -	514	-	* -	545

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
- (2) בחישוב שנתי.
- (3) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.
- (4) לרבות התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון (המשך)					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית (3)					
-	(*-)	3	-	(*-)	2
אשראי מתאגידים בנקאיים					
-	(*-)	*-	-	(*-)	*-
התחייבויות אחרות					
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	(*-)	3	-	(*-)	2
זכאים בגין כרטיסי אשראי					
		2,510			2,659
שאינם נושאים ריבית					
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (4)					
		20			21
סך כל ההתחייבויות					
		2,533			2,682
סך כל האמצעים ההוניים					
		348			388
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
		2,881			3,070
פער הריבית					
0.26			0.24		
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל					
0.26	1	518	0.24	1	555

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
- (2) בחישוב שנתי.
- (3) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.
- (4) לרבות התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
-	*-	514	-	*-	545
-	-	-	-	-	-
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
פער הריבית					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
-	-	-	-	-	-
-	(* -)	2	-	(* -)	2
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
-	*-	514	-	*-	545
-	(* -)	2	-	(* -)	2
פער הריבית					

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
 (2) בחישוב שנתי.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
0.26	1	518	0.24	1	555
-	-	-	-	-	-
0.26			0.24		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-			-		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
-	-	-	-	-	-
-	(*)	3	-	(*)	2
-			-		
סך פעילות בישראל					
0.26	1	518	0.24	1	555
-	(*)	3	-	(*)	2
0.26			0.24		

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
 (2) בחישוב שנתי.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017 לעומת שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016

לתקופה של תשעה חודשים			לתקופה של שלושה חודשים			
גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית (2)						
*-	*-	*-	*-	*-	*-	מזומנים ופיקדונות בבנקים
*-	(* -)	*-	*-	*-	(* -)	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (* -)
*-	*-	*-	*-	*-	*-	נכסים נושאי ריבית אחרים
*-	*-	*-	*-	*-	*-	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)						
-	-	-	-	-	-	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הוצאות ריבית

שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016 לעומת שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015

לתקופה של תשעה חודשים			לתקופה של שלושה חודשים			
גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית (2)						
*-	*-	(* -)	*-	*-	(* -)	מזומנים ופיקדונות בבנקים
*-	*-	(* -)	*-	*-	*-	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי *
*-	*-	*-	*-	*-	*-	נכסים נושאי ריבית אחרים
*-	*-	(* -)	*-	*-	*-	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)						
-	-	-	-	-	-	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הוצאות ריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה. השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה וההוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל דורש.

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
1	Bid-Ask		מרווח בין מחיר הרכישה למחיר המכירה הנמדד במונחים יחסיים.
2	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3	KPIs	Key Performance Indicators	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון. KPI מסייע לארגונים להשיג את המטרות באמצעות הגדרת המדד ומדידה של ההתקדמות לקראת השגת המטרה.
4	On-Call		אשראי "און קול" הינו אשראי ליום אחד. מטרתו: להוות גישור בין תקבולים והוצאות המזמנים העסקי, לתקופות קצרות מאד.
5	אמצעי שליטה		על פי חוק בנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, כל אחת מאלה: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חבוינותיו;
6	אשראי		כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח.
7	אשראי חוץ מאזני		התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
8	באזל		תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
9	בעל עניין		כהגדרתו בהוראות הדיווח לציבור - דוח כספי שנתי סעיף 80.
10	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
11	הון פיקוחי		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
12	הון רובד 1		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
13	הון רובד 2		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
14	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות.
15	הפחתת סיכון	CRM (Credit Risk Mitigation)	כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי.
16	אשראי חבות		כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.
17	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.
18	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבון עם מסגרת אשראי (חובה) העומדת לרשות הלקוח.
19	יחס הון כולל		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
20	יישום למפרע		יישום למפרע הוא יישום של מדיניות חשבונאית חדשה לעסקאות, לאירועים ולמצבים אחרים, כאילו יושמה מדיניות זו מאז ומעולם.
21	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או נכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנזקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.
22	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב המונפק על ידי בנק כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א - 1981.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
23	כרטיס חיוב מידי (דביט)		כרטיס חיוב מידי. נועד לאפשר למחזיק הכרטיס לבצע תשלומים באמצעות חיוב מידי של חשבון עובר ושב בסמוך למועד ביצוע בעסקה.
24	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.
25	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת. ביום ה-15 של כל חודש מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המדד לשינויים שחלו במחירים בחודש הקודם.
26	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.
27	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
28	מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים בו סכום הסילוק תלוי בתנודות השוק בנכס אחר (נכס בסיס), ההשקעה הראשונית היא קטנה או כלל לא נדרשת ותנאיו מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
29	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		מכשירים כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
30	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיס חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על ידו.
31	מסגרת אשראי		סכום הניצול המרבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
32	נכיון שוברים		מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים המגיעים לו מאת סולק בעבור עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיס חיוב, בתמורה להמחאת זכותו של הספק לאותם תקבולים, וכן מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים כאמור, הניתן בידי הסולק עצמו.
33	ננ"ה		ניהול נכסים והתחייבויות.
34	סולק		בעל רישיון סליקה.
35	סליקה		סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב - תשלום לבית עסק של תמורת הנכסים שרכש לקוח מאותו בית עסק באמצעות כרטיס חיוב, כנגד קבלת תמורת הנכסים ממנפיק כרטיס החיוב, ואם התשלום לבית העסק כאמור נעשה בידי המנפיק - כנגד קבלת תמורת הנכסים ישירות מהלקוח.
36	ערבות		התקשרות המחייבת צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
37	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
38	צד קשור		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 312 - עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים.
39	קבוצת לווים		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
40	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד.
41	ריבית בנק ישראל		הריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים/מאת התאגידיים הבנקאים והיא נקבעת על ידי הוועדה המוניתרית של הבנק.
42	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
43	תאגיד בנקאי		בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
44	תאגיד עזר		תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי ושעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שנתייחדו לתאגידים בנקאיים לפי סעיפים 13 או 21.
45	תביעה ייצוגית		תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.
46	תוכנית המשכיות עסקית		תוכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות התאגיד הבנקאי במקרה של שיבושים.
47	תקריות קיברנטיות (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

אינדקס

עמוד		
8,20,27,28	סייבר	ס
8,20,27,28	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות	
8,20	סיכון אסטרטגי	
8,15,17,20,21,22,23,48,61	סיכון אשראי	
21,22,23	סיכון אשראי בעייתי	
20	סיכון מוניטין	
8,20	סיכון משפטי	
8,20,27	סיכון נזילות	
8,20	סיכון רגולטורי	
8,17,20,61	סיכון תפעולי	
10	סקירה כלכלית	
9	צדדים קשורים	צ
14,30,31,35,37,78	רואי החשבון המבקרים	ר
14,47	רווח למניה	
7425,26,46,68,73,	שווי הוגן	ש
11,63	תקן EMV	ת
7,27	תרחיש קיצון	
46	תשלום מבוסס מניות	
8,20,65	תביעות	

עמוד		
28,78	אומדנים קריטיים	א
17,18,23,27,60,61	באזל	ב
7,9,16,45	בנק הפועלים	
28,31	בקרה פנימית	
28,31	בקורות ונהלים	
24	גידור	ג
11,62	דביט	ד
16,17,18,42,44,61,77	דיבידנד	
9	הון אנושי	ה
40,66,69	הטבות לעובדים	
10,12,20	הלבנת הון	
16,17,18,24,27,60,61	הלימות הון	
16,21,22,23,28,41,48,59,62	הפרשה להפסדי אשראי	
79,80,81		
11,63	ועדת שטרומ	ו
28	זכויות עובדים	ז
21,54,59	חוב בעייתי (חובות בעייתיים)	ח
21,22,54,60,73,79	חובות פגומים	
45,46,47	יישום לראשונה	י
17,60	יעד ההון	
7,9,45,65,77	ישראלכרט	
7,27,18,70	מגזרי פעילות	מ
28,46	מדיניות חשבונאית	
7,9,20	מידע צופה פני עתיד	
62	מסגרות אשראי	
9,27	מקורות המימון	